

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

05 червня 2019 р.

Київ

№ 390-р

Про визнання підтримки суб'єкта господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону

За результатами розгляду повідомлення про державну допомогу, надісланого листом Департаменту житлового господарства Харківської міської ради № 5533/0/90-18 від 17.09.2018 (вх. № 815-ПДД від 25.09.2018), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 10.12.2018 № 01/305-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/69-18-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи про державну допомогу № 500-26.15/69-18-ДД та подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги про попередні висновки розгляду справи від 28.05.2019 № 500-26.15/69-18-ДД/240-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) Листом від 17.09.2018 № 5533/0/90-18 (вх. № 815-ПДД від 25.09.2018) Департаментом житлового господарства Харківської міської ради відповідно до пункту 2 розділу 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення).
- (2) За результатами розгляду Повідомлення Департаменту житлового господарства Харківської міської ради розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 10.12.2018 № 01/305-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/69-18-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.
- (3) Листом від 11.12.2018 № 500-29/01-16605 Антимонопольним комітетом України було здійснено запит додаткової інформації.
- (4) Листом від 10.01.2019 № 8110/90-19 Департаментом житлового господарства Харківської міської ради надано додаткову інформацію.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (5) Департамент житлового господарства Харківської міської ради (далі – Надавач) (61003, м. Харків, майдан Конституції, 16, ідентифікаційний код юридичної особи 03366078).

2.2. Отримувач підтримки

- (6) Комунальне підприємство «Комплекс з вивозу побутових відходів» (далі – КП «Комплекс з вивозу ПВ») (61140, м. Харків, провул. Золотий, 4, ідентифікаційний код юридичної особи 33290649).
- (7) Відповідно до Статуту КП «Комплекс з вивозу ПВ», затвердженого заступником директора Департаменту – начальником управління комунального майна та приватизації Департаменту економіки та комунального майна Харківської міської ради 29.01.2018 та погодженого директором Департаменту житлового господарства Харківської міської ради, засновником та власником КП «Комплекс з вивозу ПВ» є територіальна громада міста Харкова в особі Харківської міської ради.

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (8) Метою (ціллю) підтримки є сприяння окремим видам господарської діяльності.

2.4. Очікуваний результат

- (9) Забезпечення надання послуг населенню міста зі збирання та перевезення побутових відходів у багатоквартирних будинках міста:
- відшкодування різниці складових тарифу;
 - придбання основних засобів для укріплення матеріально-технічної бази підприємства шляхом внесків до статутного капіталу.
- (10) Забезпечення своєчасного очищення та обслуговування урн для збирання бросового сміття, які розташовані на вулицях міста Харкова.

2.5. Форма підтримки

- (11) Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям).
- (12) Капітальні трансферти.
- (13) Фінансування комунального підприємства відбувається в рамках затвердженого плану використання бюджетних коштів на рік виключно на заходи, передбачені відповідною програмою, шляхом перерахування коштів на рахунок Державної казначейської служби України на підставі укладених договорів у результаті здійснення підприємством публічної закупівлі, допорогової закупівлі або закупівлі без використання електронної системи, але з обов'язковим оприлюдненням звіту про укладений договір, а також тільки за фактично виконані послуги.

2.6. Обсяг підтримки

- (14) Загальний обсяг підтримки – 690 175 200 грн.

2.7. Підстава для надання підтримки

- (15) Рішення 36 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 24.12.2014 № 1779/14 «Про внесення змін до «Програми розвитку і реформування житлово-комунального господарства м. Харкова на 2011-2014 рр.» (далі – Програма).

2.8. Тривалість підтримки

- (16) З 01.01.2011 – 31.12.2020.

3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ПРОГРАМИ

- (17) Головною метою Програми є реалізація державної політики реформування житлово-комунального господарства, здійснення заходів щодо підвищення ефективності та надійності його функціонування, забезпечення сталого розвитку для задоволення потреб населення і господарського комплексу в житлово-комунальних послугах відповідно до встановлених нормативів і національних стандартів.
- (18) КП «Комплекс з вивозу ПВ» забезпечує надання послуг населенню міста зі збирання та перевезення побутових відходів у багатоквартирних будинках міста.
- (19) Рішенням Виконавчого комітету Харківської міської ради від 28.12.2011 № 940 «Про визначення виконавців послуг із вивезення побутових відходів в місті Харкові» КП «Комплекс з вивозу ПВ» за результатами конкурсу визначено виконавцем послуг з вивезення побутових відходів у місті Харкові.
- (20) Крім того відповідно до зазначеного рішення Виконавчого комітету Харківської міської ради виконавцями послуг з вивезення побутових відходів також визначено комунальне підприємство комунального господарства «Харківкомуночиствод» і товариство з обмеженою відповідальністю «Харків Екоресурс».
- (21) **Разом з тим надавач повідомив, що конкурс був проведений у 2011 році, документи про проведення конкурсу на сьогодні відсутні**
- (22) Між КП «Комплекс з вивозу ПВ» та Департаментом житлового господарства Харківської міської ради укладений договір № 624 від 27.12.2011 на надання послуг з вивезення побутових відходів від комунальних будинків та інших багатоквартирних будинків. Строк дії договору – **з 01.01.2012 до 31.12.2022.**
- (23) Рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради від 05.11.2014 № 646 «Про встановлення тарифів на послуги з вивезення (перевезення, захоронення) побутових відходів, які надає КП «Комплекс з вивозу ПВ», з 01.12.2014 встановлено:
- тариф на послуги з вивезення твердих побутових відходів за 1 м³ з урахуванням ПДВ для населення (незалежно від форми власності будинків) становить 55,56 грн, у тому числі перевезення – 48,32 грн та захоронення – 7,24 грн;
 - тариф на послуги з вивезення великогабаритних відходів за 1м³ з урахуванням ПДВ для населення (незалежно від форми власності будинку) становить 126,65 грн, у тому числі перевезення – 119,41 грн та захоронення – 7.24 грн;
 - тариф на послуги з вивезення твердих побутових відходів за 1 м³, з урахуванням ПДВ для бюджетних установ становить 60,84 грн, у тому числі перевезення – 52,91 грн та захоронення – 7,93 грн;

- тариф на послуги з вивезення великогабаритних відходів за 1 м³ з урахуванням ПДВ для бюджетних установ становить 138,81 грн, у тому числі захоронення – 130,88 грн та захоронення – 7,93 грн;
 - тариф на послуги з вивезення твердих побутових відходів за 1 м³ з урахуванням ПДВ для інших споживачів становить 9,32 грн, у тому числі перевезення – 68,98 грн та захоронення – 10,34 грн;
 - тариф на послуги з вивезення великогабаритних відходів за 1 м³ з урахуванням ПДВ для інших споживачів становить 180,92 грн, у тому числі перевезення – 170,58 грн та захоронення – 10,34 грн.
- (24) Вартість послуг з вивезення (перевезення) 1м³ твердих побутових відходів та великогабаритних відходів, з урахуванням норм накопичення, затверджених рішеннями Харківської міської ради від 27.12.2006 № 215/06 та від 23.12.2011 № 581/11, та захоронення на 1 людину за місяць становить 11,54 грн.
- (25) На балансі КП «Комплекс з вивозу ПВ» знаходиться 1 450 одиниць урн для збирання бросового сміття, які розташовані на вулицях міста. КП «Комплекс з вивозу ПВ» забезпечує своєчасну щоденну очистку та обслуговування урн. Послуга надається населенню безкоштовно.
- (26) Фінансування КП «Комплекс з вивозу ПВ» здійснюється за рахунок місцевого бюджету шляхом відшкодування витрат за відповідною програмою.
- (27) Програмою розвитку і реформування житлово-комунального господарства міста Харкова на 2011 – 2012 роки передбачені заходи, на виконання яких може надаватися державна допомога КП «Комплекс з вивозу ПВ».
- (28) Фінансова підтримка КП «Комплекс з вивозу ПВ» спрямовується на виконання таких заходів:
- різниця складових тарифу з надання послуг з вивезення твердих побутових відходів з чинними цінами на паливно-мастильні матеріали та мінімальною заробітною платою, відповідно до чинного законодавства;
 - забезпечення своєчасного очищення та обслуговування урн для збирання бросового сміття, які розташовані на вулицях міста Харкова;
 - придбання основних засобів для укріплення матеріально-технічної бази підприємства шляхом внесків до статутного капіталу, пов'язаних із наданням послуг з вивезення твердих побутових відходів.
- (29) Відповідно до інформації Надавача, за рахунок коштів місцевого бюджету будуть фінансуватися видатки з:
- виплати заробітної плати;
 - утримання та обслуговування урн, розташованих на вулицях міста;
 - придбання запчастин;
 - придбання ПММ;
 - придбання контейнерів для вивезення твердих побутових відходів;
 - придбання смітєвозів.
- (30) Фінансова підтримка КП «Комплекс з вивозу ПВ» спрямовується на:
- відшкодування різниці складових тарифу;
 - забезпечення своєчасного очищення та обслуговування урн для збирання бросового сміття, які розташовані на вулицях міста Харкова;

- придбання основних засобів для укріплення матеріально-технічної бази підприємства шляхом внесків до статутного капіталу.
- (31) При формуванні розрахунків поточних видатків КП «Комплекс з вивозу ПВ» за основу беруться дані попереднього періоду з урахуванням основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України. При формуванні розрахунків капітальних видатків за основу беруться фактичні показники попереднього бюджетного періоду з урахуванням індексу споживчих цін.
- (32) Фінансування КП «Комплекс з вивозу ПВ» здійснюється в рамках затвердженого плану використання бюджетних коштів на рік, виключно на заходи, передбачені Програмою, шляхом перерахування коштів на рахунок Державної казначейської служби України на підставі укладених договорів у результаті здійснення КП «Комплекс з вивозу ПВ» публічних закупівель, допорогових закупівель або закупівель без використання електронної системи, але з обов'язковим оприлюдненням звіту про укладання договорів.
- (33) Бюджетні кошти надходять на спеціальні рахунки, відкриті КП «Комплекс з вивозу ПВ» в органах Державної казначейської служби України і можуть бути використані виключно на заходи передбачені Програмою.

4. ІНФОРМАЦІЯ, ОТРИМАНА В ПРОЦЕСІ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (34) Під час розгляду справи Надавачем листом від 10.01.2019 № 81/0/90-19 (вх. № 5-01/513 від 15.01.2019) було надано таку інформацію.
- (35) Статтею 24 Господарського кодексу України передбачено, що управління господарською діяльністю у комунальному секторі економіки здійснюється через систему організаційно-господарських повноважень територіальних громад та органів місцевого самоврядування щодо суб'єктів господарювання, які належать до комунального сектора економіки і здійснюють свою діяльність на основі права господарського відання або права оперативного управління.
- (36) Отже, органи місцевого самоврядування несуть відповідальність за наслідки діяльності суб'єктів господарювання, що належать до комунального сектора економіки.
- (37) Слід зазначити, що статтею 78 Господарського кодексу України чітко встановлено, що статутний капітал комунального унітарного підприємства утворюється органом, до сфери управління якого воно належить. Розмір статутного капіталу комунального унітарного підприємства визначається відповідною місцевою радою.
- (38) На 01.12.2018 розмір статутного фонду КП «Комплекс з вивозу побутових відходів» становить 207 412 317, 60 грн.
- (39) КП «Комплекс з вивозу ПВ», крім послуг із благоустрою та вивезення побутових відходів, реалізовує платні послуги з надання в оренду нерухомого майна вантажних автомобілів.

Інформація про частку отриманих доходів КП «Комплекс з вивозу побутових відходів» з надання комерційних послуг (%)

Вид послуг	2017	2016	2015	2014
Надання в оренду нерухомого майна	0,03	0,08	0,07	0,06
Надання в оренду вантажних автомобілів	1,46	1,35	1,27	0,21

- (40) КП «Комплекс з вивозу побутових відходів» надає населенню послуги з вивезення побутових відходів на підставі публічного договору про надання послуг з вивезення побутових відходів, укладеного з мешканцями багатоквартирних будинків міста Харкова. На 01.12.2018 обслуговує 426 410 особових рахунків споживачів, тобто 840 228 споживачів або 58,1 % населення міста Харкова. До того ж, КП «Комплекс з вивозу побутових відходів» надає послуги з вивезення побутових відходів мешканцям будинків ЖБК та ОСББ, а також відомчих будинків згідно з укладеними договорами.
- (41) Щоденно підприємство вивозить до міських полігонів 1,5 тис. тонн відходів.
- (42) Також на території міста Харкова надають послуги з вивезення твердих побутових відходів такі суб'єкти господарювання:
- товариство з обмеженою відповідальністю «Харків Екоресурс», частка на ринку послуг з вивезення твердих відходів на території міста Харкова становить – 15 %;
 - товариство з обмеженою відповідальністю «Мегатранс Інвест», частка на ринку послуг з вивезення твердих відходів на території міста Харкова становить: 12 %.
- (43) На території міста Харкова послуги з очищення та обслуговування урн для збирання бросового сміття надає товариство з обмеженою відповідальністю «Системи прогресивної очистки».
- (44) У 2017 році КП «Комплекс з вивозу побутових відходів» проводило конкурсні торги через систему «Прозоро» з метою закупівлі таких послуг:
- ДК 016:2010 33.11.2 ремонтування та технічне обслуговування металевих виробів; ДК 021:2015 50514000 послуги з ремонту і технічного обслуговування металевих контейнерів (ремонт та технічне обслуговування урн);
 - ДК 016:2010 38.11.2 збирання безпечних відходів, непридатних для вторинного використання; ДК 021:2015 90500000-2 послуги у сфері поводження зі сміттям та відходами (очистка урн із заміною поліетиленових пакетів).
- (45) За результатами проведених конкурсних торгів було укладено договори з переможцем – товариством з обмеженою відповідальністю «Системи прогресивної очистки», з найбільш економічно вигідною пропозицією.
- (46) У 2018 році КП «Комплекс з вивозу побутових відходів» проводило конкурсні торги через систему «Прозоро» з метою закупівлі таких послуг:
- ДК 021:2015-90510000-5 - утилізація сміття та поводження зі сміттям (збирання бросового сміття, замітання навколо урн, випорожнення урн та заміна пакета для сміття);

- ДК 021:2015-98390000-3 - інші послуги (послуги з ремонту та технічного обслуговування урн).
- (47) За результатами проведених конкурсних торгів було укладено договори з переможцем ТОВ «Системи прогресивної очистки».
- (48) Чинні тарифи на вивезення побутових відходів забезпечують покриття лише 45 % витрат підприємства з надання послуг з вивезення побутових відходів, та є недостатніми для здійснення господарської діяльності, оскільки до їх складу включені витрати на дизельне паливо за ціною 12,5 грн/л та мінімальна заробітна плата у розмірі 1 218,00 грн.
- (49) У зв'язку з тим, що чинні на цей момент тарифи вже не відшкодовують економічно обґрунтовані витрати з надання послуг з вивезення побутових відходів та для забезпечення надійної роботи, підприємство змушене переглянути тарифи на послуги з вивезення побутових відходів.
- (50) У 2018 році з метою приведення тарифів на послуги з вивезення побутових відходів у відповідність із економічно обґрунтованими витратами, враховуючи зростання витрат на оплату праці, вартість пально-мастильних матеріалів, матеріальних ресурсів та інших витрат, КП «Комплекс з вивозу побутових відходів» зверталось до Харківської міської ради з метою затвердження нового тарифу на послуги з вивезення побутових відходів.
- (51) Слід зазначити, що під час розрахунку тарифу враховувався розмір мінімальної заробітної плати з 01.12.2018 – 1 921,00 грн та середня вартість пально-мастильних матеріалів на вересень 2018 року у розмірі 25,56 грн.
- (52) Згідно зі статтею 17 Законів України «Про відходи», «Про житлово-комунальні послуги» та статтею 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», відповідно до Порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010, Виконавчим комітетом Харківської міської ради було прийнято рішення від 12.12.2018 № 918 «Про встановлення тарифів на послуги з вивезення (перевезення) побутових відходів, які надає КП «Комплекс з вивозу побутових відходів». Рішення набрало чинності з 01.01.2019.

Інформація про тарифи, які будуть чинними з 01.01.2019

Види послуг та групи споживачів	Тариф, грн за 1м³ з ПДВ
І. Послуги з вивезення твердих побутових відходів з урахуванням операцій поводження з побутовими відходами (перевезення, захоронення)	
1. Населення (незалежно від форми власності будинків)	107,55
2. Бюджетні установи	121,26
3. Інші споживачі	158,16
ІІ. Послуги з вивезення великогабаритних відходів з урахуванням операцій поводження з побутовими відходами (перевезення, захоронення)	
1. Населення (незалежно від форми власності будинків)	224,74
2. Бюджетні установи	253,39
3. Інші споживачі	330,50

- (53) Також Надавач зазначив, що у зв'язку із зростанням вартості пально-мастильних матеріалів, тариф на послуги з вивезення (перевезення) побутових відходів, установлений рішенням Виконавчого комітету Харківської міської ради від 12.12.2018 № 918, не в повному обсязі покриває витрати підприємства.

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

5.1. Ознаки державної допомоги

- (54) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (55) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (56) Відповідно до частини другої статті 1 Закону, терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

5.2. Забезпечення своєчасного очищення та обслуговування урн для збирання бросового сміття як об'єкт державної допомоги

- (57) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування України» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить організація благоустрою населених пунктів.
- (58) Відповідно до частини другої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень сільських, селищних і міських рад та їх виконавчих органів у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, належить:
- затвердження місцевих програм та заходів з благоустрою населених пунктів;
 - затвердження правил благоустрою територій населених пунктів;
 - створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення спільно з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб).
- (59) Відповідно до частини другої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, належить, забезпечення виконання місцевих програм та здійснення заходів з благоустрою населених пунктів.
- (60) Статтею 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» визначено, що:

- органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності;
 - підприємство та балансоутримувач забезпечують належне утримання і своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або можуть на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи та організації;
 - орган державної влади або орган місцевого самоврядування за поданням підприємства чи балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту об'єкта благоустрою державної або комунальної власності на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів. Орган державної влади та орган місцевого самоврядування, підприємство та балансоутримувач несуть відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.
- (61) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.
- (62) Відповідно до статті 21 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» елементами (частинами) об'єктів благоустрою, зокрема, є:
- покриття площ, вулиць, доріг, проїздів, алей, бульварів, тротуарів, пішохідних зон і доріжок відповідно до діючих норм і стандартів;
 - зелені насадження (у тому числі снігозахисні та протиерозійні) уздовж вулиць і доріг, в парках, скверах, на алеях, бульварах, в садах, інших об'єктах благоустрою загального користування, санітарно-захисних зонах, на прибудинкових територіях;
 - будівлі та споруди системи збирання і вивезення відходів;
 - засоби та обладнання зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами;
 - технічні засоби регулювання дорожнього руху;
 - будівлі та споруди системи інженерного захисту території;
 - комплекси та об'єкти монументального мистецтва,
 - декоративні фонтани і басейни, штучні паркові водоспади;
 - обладнання (елементи) дитячих, спортивних та інших майданчиків;
 - малі архітектурні форми;
 - інші елементи благоустрою, визначені нормативно-правовими актами.
- (63) Відповідно до пункту 3.1 наказу Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011 № 145 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 5 квітня 2011 р. за № 457/19195, на всіх об'єктах благоустрою повинні бути встановлені в достатній кількості урни для сміття. Відстань між урнами повинна становити 10-40 м на територіях з підвищеною щільністю населення та 50-100 м – на територіях із середньою і низькою щільністю населення. Урни обов'язково встановлюються в місцях зупинки громадського транспорту, входу в метро та громадські й житлові будівлі та споруди. Чищення урн слід проводити систематично в міру їх наповнення. За утримання урн у чистоті відповідають підприємства, установи та організації, що здійснюють прибирання закріплених за ними територій.
- (64) Відповідно до пункту 2.1.17 наказу Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 07.06.2010 № 176 «Про затвердження Методичних рекомендацій з організації збирання, перевезення, перероблення та утилізації побутових відходів» для збирання та тимчасового зберігання малих об'ємів

побутових відходів застосовують урни, встановлення та очищення яких відбувається відповідно до санітарних правил та норм.

- (65) Згідно зі статтею 22 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» Комплексним благоустроєм вважається проведення на визначеній території населеного пункту (мікрорайон, квартал, парк, бульвар, вулиця, провулок, узвіз тощо) комплексу робіт з улаштування (відновлення) покриття доріг і тротуарів, обладнання пристроями для безпеки руху, озеленення, забезпечення зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами, встановлення малих архітектурних форм, здійснення інших заходів, спрямованих на поліпшення інженерно-технічного і санітарного стану території, покращання її естетичного вигляду.

5.3. Поводження з побутовими відходами (вивезення побутових відходів)

- (66) Відповідно до статті 1 Закону України «Про відходи» послуги з вивезення побутових відходів – збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування.
- (67) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцем комунальних послуг є суб'єкт господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальної послуги споживачу відповідно до умов договору.
- (68) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про відходи» основними принципами і напрямками державної політики у сфері поводження з відходами, зокрема, є сприяння залученню недержавних інвестицій та інших позабюджетних джерел фінансування у сферу поводження з відходами.
- (69) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить, зокрема, вирішення питань збирання, транспортування, утилізації та знешкодження побутових відходів.
- (70) Відповідно до статті 19 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» виконавчі органи сільських, селищних, міських рад у галузі охорони навколишнього природного середовища в межах своєї компетенції, зокрема, організують збір, переробку, утилізацію і захоронення відходів на своїй території.
- (71) Статтею 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад віднесено визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.
- (72) Відповідно до статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» органи місцевого самоврядування визначають виконавця житлово-комунальних послуг відповідно до цього Закону в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.
- (73) Згідно з частиною третьою статті 35-1 Закону України «Про відходи» збирання та вивезення побутових відходів у межах певної території здійснюються юридичною

особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, спеціально обладнаними для цього транспортними засобами. Орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах визначає виконавця послуг з перевезення побутових відходів з певної території населеного пункту.

5.4. Поводження з побутовими відходами як послуга, що становить загальний економічний інтерес (вивезення побутових відходів)

- (74) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес (далі – ПЗЕІ) – послуги, пов’язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (75) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов’язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (76) Постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420 «Про затвердження переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес» затверджено перелік послуг у сфері надання житлово-комунальних послуг, а саме:
- послуги з централізованого опалення, послуги з постачання теплової енергії;
 - послуги з централізованого постачання гарячої води, послуги з постачання гарячої води;
 - послуги з централізованого постачання холодної води, послуги з централізованого водопостачання;
 - послуги з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), послуги з централізованого водовідведення;
 - послуги з вивезення побутових відходів, послуги з поведження з побутовими відходами.
- (77) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (78) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (79) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п’яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом,

наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг в будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:

- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
- повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.

- (80) Відповідно до статті 262 (4) Угоди підприємства уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (81) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень, повинен дбати про те, щоб підприємства, які надають послуги загального економічного інтересу, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.
- (82) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють послуги загального економічного інтересу, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил не перешкоджає виконанню, юридично або фактично дорученого їм спеціального завдання.
- (83) Згідно зі статтею 106 (2) Договору ЄС, підприємства, яким доручено надавати ПЗЕІ, є підприємствами, на які покладаються «особливі завдання». Загалом покладання «конкретного завдання щодо надання публічних послуг» на підприємство означає пропозицію послуг, які, якщо розглядати їх з урахуванням власних комерційних інтересів, підприємство не надаватиме взагалі або не надаватиме в тому ж обсязі або за тих самих умов, застосовуючи критерій загального інтересу, держави-члени можуть покладати особливі зобов'язання на підприємства щодо надання таких послуг. Отже, Комісія вважає, що не буде доцільним застосування визначення як ПЗЕІ до послуги, яка вже надана або може бути надана на задовільному рівні щодо таких умов як ціна, об'єктивні характеристики якості, безперервність та доступ до послуги, підприємствами, які працюють за звичайних ринкових умов.
- (84) Комісія також вважає, що послуги, які визначаються як ПЗЕІ, повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.

- (85) У своєму рішенні від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH Європейський Суд (далі – Рішення у справі Альтмарк) визнав, що компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії:
- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
 - параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;
 - якщо суб'єкт господарювання, який виконує зобов'язання щодо надання публічної послуги, не обирається відповідно до процедури публічних закупівель, яка б дозволила відібрати учасника, здатного надавати ці послуги з найменшими витратами для громади, необхідний рівень компенсації визначається на підставі аналізу витрат, які були б понесені типовим суб'єктом господарювання, добре керованим та належним чином забезпеченим відповідними активами.
- (86) Відповідно до пункту 3 **Повідомлення Комісії ЄС** щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, наданої на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес **2012/С 8/02** (далі – Повідомлення Комісії), метою цього Повідомлення є роз'яснення ключових концепцій, що лежать в основі застосування правил державної допомоги до компенсації за послуги, що становлять загальний економічний інтерес.
- (87) Відповідно до пункту 43 Повідомлення на думку Суду, коли державний захід підтримки розглядається як компенсація за надання послуг, що надаються підприємствами-одержувачами на виконання зобов'язань з надання громадських послуг, ці підприємства **не користуються реальною економічною перевагою**, цей захід не впливає на конкурентну позицію порівнянно з конкуруючими суб'єктами, отже, на такий захід не поширюється дія таким чином, цей захід не впливає на їх застосування статті 107 (1) Договору. Однак для того, щоб така компенсація не була визнана державною допомогою необхідно виконати ряд умов.
- (88) У пункті 45-46 Повідомлення Комісії зазначено, концепція щодо самого поняття ПЗЕІ постійно розвивається і залежить, зокрема, від потреб громадян, технологічних та ринкових змін, соціальних та політичних переваг. За відсутності спеціальних правил Європейського Союзу щодо визначення послуги як ПЗЕІ держави-члени мають широкі дискреційні можливості у визначенні кожної конкретної послуги як ПЗЕІ та надання компенсації постачальнику такої послуги.
- (89) Повідомленням Комісії також встановлено детальні правила, якими буде задовольнятися кожен із критеріїв, передбачений Рішенням у справі Альтмарк.

- (90) Так, відповідно до першого критерію Рішення у справі Альтмарк передбачено покладання на суб'єкта господарювання зобов'язань з надання ПЗЕІ, які мають бути чітко визначені.
- (91) Пунктом 52 Повідомлення передбачено, що покладення зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути виражене актом, який залежно від особливостей законодавства держави-члена, може мати законодавчий або регуляторний характер, або виражатись у формі договору. Грунтуючись на підході Комісії, у такому акті повинно, як мінімум, бути визначено:
- зміст і тривалість зобов'язань із надання ПЗЕІ;
 - назва суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територія, на яку поширюються його послуги;
 - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
 - методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
 - механізм для уникнення й повернення надмірної компенсації.
- (92) Зміст другого критерію Рішення у справі Альтмарк розкрито в розділі 3.4 Повідомлення Комісії.
- (93) Так, пунктами 54 – 55 Повідомлення передбачено, що методика, за якою розраховується розмір компенсації, повинна бути визначена заздалегідь об'єктивним та прозорим способом з метою уникнення надання суб'єкту господарювання економічних переваг порівняно з конкуруючими суб'єктами та необхідність попереднього встановлення цієї методики не означає, що компенсація повинна вираховуватись відповідно до певної формули, важливим є виключно те, щоб із самого початку було очевидно, яким способом компенсація буде розраховуватись.
- (94) Пунктом 57 Повідомлення Комісії визначено, що у випадку якщо обґрунтований прибуток є частиною компенсації, методика розрахунку такого прибутку повинна бути передбачена в акті, який передбачає покладення зобов'язань з надання ПЗЕІ.
- (95) Стосовно третього критерію Рішення у справі Альтмарк, згідно з яким компенсація не повинна бути надмірною, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку за виконання ПЗЕІ, Повідомленням передбачено, що обґрунтований прибуток визначається як норма рентабельності постійного капіталу протягом усього періоду дії договору про надання ПЗЕІ, яку запитав би типовий суб'єкт господарювання з метою прийняття рішення щодо надання ПЗЕІ, протягом визначеного періоду з урахуванням рівня ризику, що визначається залежно від сфери надання таких послуг.
- (96) Згідно з четвертим критерієм, передбаченим Рішенням у справі Альтмарк, компенсація, що надається, повинна бути або результатом процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, або за результатами аналізу витрат, яких зазнав би типовий суб'єкт господарювання під час надання таких послуг.
- (97) Пунктом 75 Повідомлення передбачено, що якщо держава-член може показати, що структура витрат підприємства, на яке покладено зобов'язання з надання ПЗЕІ, відповідає структурі середніх витрат подібних (типових) підприємств у відповідному секторі, сума компенсації, яка дозволить підприємству покрити свої витрати,

включаючи розумний прибуток, відповідає четвертому критерію Рішення у справі Альтмарк.

- (98) Відповідно до **рішення Комісії ЄС** про застосування частини другої статті 106 Договору про функціонування Європейського Союзу до державної допомоги у вигляді компенсації за обслуговування населення, що надається певним суб'єктам господарювання, які несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення **(2012/21/ЄС)** (далі – Рішення), встановлюють умови, за якими державна допомога у вигляді компенсації за обслуговування населення, що надається певним суб'єктам господарювання, що несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення, вважається сумісною з внутрішнім ринком і звільняється від зобов'язання з повідомлення, що передбачене частиною третьою статті 108 Договору.
- (99) **Частиною першою статті 2 Рішення визначено**, що Рішення застосовується до державної допомоги у вигляді компенсації за обслуговування населення, яка надається суб'єктам господарювання, що несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення, як зазначається в частині 2 статті 106 Договору, що підпадає під одну з категорій, зокрема, **компенсація, що не перевищує щорічної суми в розмірі 15 мільйонів євро**, для надання послуг загального економічного значення в галузях, що не стосуються перевезень і транспортної інфраструктури.
- (100) Згідно з **частиною другою статті 2 Рішення**, це Рішення застосовується тільки якщо період, протягом якого суб'єкт господарювання несе відповідальність за надання послуг загального економічного значення, **не перевищує 10 років**.
- (101) Відповідно до статті 4 Рішення зобов'язання щодо надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес повинно містити:
- зміст і тривалість зобов'язань щодо надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес;
 - назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;
 - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
 - методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
 - механізм для уникнення й повернення надмірної компенсації;
 - посилання на рішення або сукупність рішень де визначено зазначені зобов'язання.
- (102) **Статтею 5 Рішення встановлено, що сума компенсації не повинна перевищувати необхідне для покриття собівартості виконання зобов'язання з обслуговування населення, включаючи обґрунтований прибуток**
- (103) Витрати, які беруться до уваги, становлять усі витрати на надання послуги загального економічного значення. Вони розраховуються на основі загальноприйнятих принципів розрахунку витрат, таким чином:
- якщо діяльність відповідного суб'єкта господарювання полягає виключно в наданні послуги загального економічного значення, враховуються всі його витрати;
 - якщо суб'єкт господарювання також веде діяльність, що не підпадає під сферу застосування послуги загального економічного значення, враховуються виключно витрати, що стосуються послуги загального економічного значення;

- витрати, що стосуються послуги загального економічного значення, можуть включати всі прямі витрати на надання послуги загального економічного значення й належну частину витрат, що є спільними для послуги загального економічного значення та іншої діяльності;
- витрати, пов'язані з інвестиціями, особливо стосовно інфраструктури, можуть, якщо необхідно, враховуватись для надання послуги загального економічного значення.

(104) Згідно зі статтею 6 Рішення надавачі державної допомоги гарантують, що компенсація, виплачена за надання послуги загального економічного значення, відповідає вимогам, встановленим в цьому Рішенні, і, зокрема, що суб'єкт господарювання не отримує компенсації, яка перевищує суму, встановлену відповідно до статті 5 Рішення. Вони проводять регулярні перевірки або забезпечують проведення таких перевірок щонайменше кожні 3 роки протягом періоду таких повноважень та наприкінці такого періоду.

(105) Якщо суб'єкт господарювання отримав компенсацію, що перевищує суму, встановлену відповідно до статті 5, держава-член вимагає від відповідного суб'єкта господарювання повернення будь-якої отриманої надлишкової компенсації. Якщо сума надлишкової компенсації не перевищує 10 % суми середньої річної компенсації, така надлишкова компенсація може переноситись на наступний період і враховуватись із суми компенсації, що сплачуватиметься за такий період.

6. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ ЩОДО ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ПОСЛУГ У СФЕРІ БЛАГОУСТРОЮ

(106) Відповідно до статті 1 Закону державна підтримка вважається державною допомогою, якщо така підтримка, крім відповідності іншим умовам, спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

(107) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

(108) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування України» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить організація благоустрою населених пунктів.

(109) Статтею 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» визначено, що:

- (а) органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності;
- (б) підприємство та балансоутримувач забезпечують належне утримання і своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або можуть на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи та організації;
- (в) орган державної влади або орган місцевого самоврядування за поданням підприємства чи балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту об'єкта благоустрою державної або комунальної власності на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів. Орган державної влади та орган

місцевого самоврядування, підприємство та балансоутримувач несуть відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.

- (110) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.
- (111) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (112) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (113) Тобто, послуги КП «Комплекс з вивозу ПВ», пов'язані із забезпеченням своєчасного очищення та обслуговування урн для збирання бросового сміття, надаються безкоштовно, не реалізуються на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не беруть участі у господарському обороті. Державна підтримка на здійснення цієї діяльності не спотворює і не може спотворювати економічну конкуренцію.
- (114) Оскільки компенсація витрат для забезпечення КП «Комплекс з вивозу ПВ» своєчасного очищення та обслуговування урн для збирання бросового сміття проводиться відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі», а державна підтримка на цю діяльність надається без врахування прибутку, КП «Комплекс з вивозу ПВ» не отримує переваг для провадження зазначеної господарської діяльності.
- (115) Враховуючи наведене, державна підтримка у формі субсидій та поточних трансфертів для забезпечення КП «Комплекс з вивозу ПВ» своєчасного очищення та обслуговування урн для збирання бросового сміття на період з 01.01.2011 по 31.12.2020 у розмірі 104704,4 тис. грн **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (116) Разом з тим слід зазначити, що:
- надання державної підтримки для забезпечення КП «Комплекс з вивозу ПВ» своєчасного очищення та обслуговування урн для збирання бросового сміття повинно спрямовуватися лише на покриття витрат, які пов'язані із здійсненням зазначених заходів, та в жодному разі не повинно використовуватись на надання платних послуг;
 - використання зазначеної державної підтримки КП «Комплекс з вивозу ПВ» на надання платних послуг може містити ознаки державної допомоги.
- (117) Крім того, з метою уникнення перехресного субсидіювання КП «Комплекс з вивозу ПВ» Надавач повинен забезпечити:
- фінансування КП «Комплекс з вивозу ПВ» повинно спрямовуватися лише на покриття витрат, які пов'язані з виконанням заходів, передбачених рішенням 36

сесії Харківської міської ради 6 скликання від 24.12.2014 № 1779/14 «Про внесення змін до «Програми розвитку і реформування житлово-комунального господарства м. Харкова на 2011-2014 рр.», із своєчасного очищення та обслуговування урн для збирання бросового сміття, і в жодному разі не повинно покривати витрати на здійснення комерційної діяльності;

- використання коштів підтримки субсидіювання КП «Комплекс з вивозу ПВ» на здійснення підприємницької діяльності може містити ознаки державної допомоги;
- постійний контроль за обліком доходів, витрат та видатків за видами діяльності та за джерелами фінансування отримувача підтримки окремо в розрізі синтетичних та аналітичних рахунків.

7. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ ЩОДО ПОСЛУГ З ВИВЕЗЕННЯ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ

7.1. Визначення належності заходу підтримки до державної допомоги

7.1.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(118)Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

(119)КП «Комплекс з вивозу ПВ», якому надається державна підтримка, є суб'єктом господарювання, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що надає послуги, зокрема, з вивезення побутових відходів.

7.1.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

(120)Надання підтримки КП «Комплекс з вивозу ПВ» у формі субсидій, поточних трансфертів та капітальних трансфертів здійснюється за рахунок коштів міського бюджету міста Харкова, тобто за рахунок ресурсів держави у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

7.1.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

(121)Підтримка спрямована на часткове фінансування витрат отримувача, який частково звільняється від звичайних витрат, яких зазнав би суб'єкт господарювання, що провадить аналогічну господарську діяльність – вивезення побутових відходів за звичайних ринкових умов, тобто без втручання держави.

(122)Умови компенсації витрат КП «Комплекс з вивозу ПВ» у формі субсидій, поточних трансфертів та капітальних трансфертів не відповідають:

А) Критеріям Altmark, зокрема, оскільки параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, не визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом, КП «Комплекс з вивозу ПВ» не обирався відповідно до процедури публічних закупівель, яка б дозволила відібрати учасника, здатного надавати ці послуги з найменшими витратами для громади, а необхідний рівень компенсації не визначався,

грунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги;

В) Повідомленню Комісії ЄС щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, наданої на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес 2012/С 8/02:

- характер спеціальних чи виняткових прав, що надаються місцевим органом влади КП «Комплекс з вивозу ПВ» для надання послуги з вивезення побутових відходів як такої, що становить загальний економічний інтерес;
- опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку та перегляду компенсації за надання послуг з вивезення побутових відходів як такої, що становить загальний економічний інтерес, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами КП «Комплекс з вивозу ПВ» під час надання вказаної послуги, з урахуванням доходу, який залишається в КП «Комплекс з вивозу ПВ», та розумного рівня прибутку, при цьому, зокрема, повинна бути врахована повідомлена державна підтримка у формі субсидії з міського бюджету; крім того, необхідно врахувати структуру затвердженого чинного тарифу з вивезення побутових відходів для КП «Комплекс з вивозу ПВ» і товариства з обмеженою відповідальністю «Харків Екоресурс» та товариства з обмеженою відповідальністю «Мегатранс Інвест»; крім того, компенсація повинна спрямовуватись на підвищення ефективності та якості послуг з вивезення побутових відходів;
- заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації.

(123)Отже, у результаті отримання повідомленої підтримки КП «Комплекс з вивозу ПВ» набуває переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов.

7.1.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

(124)Крім КП «Комплекс з вивозу ПВ», послуги з вивезення побутових відходів у місті Харкові надають також товариство з обмеженою відповідальністю «Харків Екоресурс» і товариство з обмеженою відповідальністю «Мегатранс Інвест», які не отримують підтримки з місцевого бюджету.

(125)Отже, внаслідок отримання повідомленої державної підтримки у формі субсидій, поточних трансфертів та капітальних трансфертів КП «Комплекс з вивозу ПВ» набуває конкурентних переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов, зокрема тим, які здійснюють діяльність з вивезення побутових відходів у місті Харкові.

7.1.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

(126)Враховуючи викладене, повідомлена підтримка комунального підприємства «Комплекс з вивозу побутових відходів» відповідно до рішення 36 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 24.12.2014 № 1779/14 «Про внесення змін до «Програми розвитку і реформування житлово-комунального господарства м. Харкова на 2011-2014 рр.» у формі субсидій, поточних трансфертів та капітальних трансфертів для покриття витрат пов'язаних з наданням послуг з вивезення твердих побутових відходів, що становить загальний економічний інтерес на період з 01.01.2011 по 31.12.2020 у розмірі 585 470,8 тис. грн, є державною допомогою.

7.2. Оцінка допустимості державної допомоги

- (127) Відповідно до статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на будь-яку підтримку господарської діяльності, пов'язаної, зокрема, з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (128) У 2017 році збитки КП «Комплекс з вивозу ПВ» становили 10,8 млн грн, а за перше півріччя 2018 року – 8,7 млн грн. Це пов'язано із суттєвим зростанням рівня мінімальної заробітної плати, цін на пально-мастильні матеріали, а також вартості запчастин та комплектувальних для ремонту спецавтотранспорту підприємства.
- (129) Чинні тарифи забезпечували лише 45 % витрат підприємства з надання послуг із вивезення побутових відходів та є недостатніми для здійснення господарської діяльності, оскільки до їх складу були включені витрати на дизельне паливо за ціною 12,5 грн/л та мінімальна заробітна плата у розмірі 1 218,00 грн.
- (130) У зв'язку з тим, що чинні на момент подання Повідомлення тарифи не відшкодовували економічно обґрунтовані витрати з надання послуг з вивезення побутових відходів та для забезпечення надійної роботи, КП «Комплекс з вивозу ПВ» змушене переглянути тарифи на послуги з вивезення побутових відходів.
- (131) Враховуючи викладене, з метою приведення тарифів на послуги з вивезення побутових відходів у відповідність із економічно обґрунтованими витратами, враховуючи зростання витрат на оплату праці, вартість пально-мастильних матеріалів, матеріальних ресурсів та інших витрат, КП «Комплекс з вивозу побутових відходів» звернулося до Харківської міської ради з метою затвердження нового тарифу на послуги з вивезення побутових відходів.
- (132) Слід зазначити, під час розрахунку тарифу враховувався розмір мінімальної заробітної плати з 01.12.2018 – 1 921,00 грн та середня вартість пально-мастильних матеріалів на вересень 2018 року в розмірі 25,56 грн.
- (133) Згідно з Порядком формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010, керуючись статтею 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», 12.12.2018 Виконавчим комітетом Харківської міської ради було прийнято рішення № 918 «Про встановлення тарифів на послуги з вивезення (перевезення) побутових відходів, які надає КП «Комплекс з вивозу побутових відходів»». Рішення набрало чинності з 01.01.2019
- (134) Необхідно зазначити, що у зв'язку із зростанням вартості пально-мастильних матеріалів, тариф на послуги з вивезення (перевезення) побутових відходів, встановлений рішенням Виконавчого комітету Харківської міської ради від 12.12.2018 № 918, може не в повному обсязі покривати витрати КП «Комплекс з вивозу ПВ» у 2020 році.
- (135) Департамент житлового господарства Харківської міської ради не надав достатніх обґрунтувань того, що компенсація на надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес, є обґрунтованою, тобто що не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Зокрема, відсутній опис механізму визначення компенсації та

параметрів для розрахунку, опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації.

(136) Крім того, Департаментом житлового господарства Харківської міської ради не надано підтверджених документів, щодо проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів, що суперечить положенням частини третьої статті 35-1 Закону України «Про відходи», відповідно до якої збирання та вивезення побутових відходів у межах певної території здійснюються юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

(137) Отже, враховуючи викладене вище, Департаментом житлового господарства Харківської міської ради не дотримано умов допустимості для конкуренції, а саме, відсутнє зобов'язання КП «Комплекс з вивозу ПВ» щодо надання послуг з вивезення твердих побутових відходів як послуг, що становлять загальний економічний інтерес, яке повинно містити:

- зміст і тривалість зобов'язань щодо надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес;
- суб'єкта господарювання, уповноваженого на надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес;
- характер будь-яких виняткових або спеціальних прав, які надаються місцевим органом влади суб'єкту господарювання для надання ПЗЕІ;
- методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації витрат щодо надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес;
- опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку та перегляду компенсації за надання ПЗЕІ, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єкта господарювання при наданні ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку; крім того, необхідно врахувати структуру та розмір тарифів, установлених відповідно до законодавства;
- заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації

(138) Враховуючи викладене, державна підтримка у формі субсидій, поточних трансфертів та капітальних трансфертів яка надається КП «Комплекс з вивозу ПВ» відповідно до «Програми розвитку і реформування житлово-комунального господарства м. Харкова на 2011-2014 рр.», затвердженої рішенням Харківської міської ради від 27.10.2010 № 328/10 (зі змінами), що спрямовується на здійснення діяльності із вивезення твердих побутових відходів, загальним обсягом 585 470,8 тис. грн, **є державною допомогою, не допустимою для конкуренції.**

(139) Разом з тим державна підтримка КП «Комплекс з вивозу ПВ» здійснюється відповідно до «Програми розвитку і реформування житлово-комунального господарства м. Харкова на 2011-2014 рр.» затвердженої рішенням Харківської міської ради від 27.10.2010 № 328/10 (зі змінами), здійснюється щорічно, починаючи з 2011 року

(140) Відповідно до пункту 18 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» чинна державна допомога - програма державної допомоги чи індивідуальна державна допомога, яка існувала на день набрання чинності цим Законом або щодо якої Уповноважений орган прийняв

рішення про допустимість такої допомоги для конкуренції та строк дії якої ще не завершився.

- (141) Отже, беручи до уваги що державна підтримка КП «Комплекс з вивозу ПВ» здійснюється відповідно до рішення Харківської міської ради від 27.10.2010 № 328/10, а саме, до набрання чинності Законом у повному обсязі, отже заходи підтримки, про які зазначається в Повідомленні, є **чинною державною допомогою**.
- (142) Відповідно до частини третьої Розділу 9 Прикінцевих та перехідних положень Закону чинна державна допомога, що існувала на день набрання чинності цим Законом, яка відповідно до рішення Уповноваженого органу визнана недопустимою для конкуренції, має бути приведена у відповідність із цим Законом у строк, визначений Уповноваженим органом, але не більш як протягом п'яти років з дня набрання чинності цим Законом, тобто до 02.08.2022.
- (143) Листом від 03.06.2019 № 2284/0/90-19 Департамент житлового господарства Харківської міської ради до подання про попередні висновки від 28.05.2019 № 500-26.15/69-18-ДД/240-спр у справі № 500-26.15/69-18-ДД, надісланого листом від 28.05.2019 № 500-29/01-6831 надав пропозиції щодо збільшення строку приведення державна допомога що надається комунальному підприємству «Комплекс з вивозу побутових відходів» для покриття витрат пов'язаних з наданням послуг з вивезення твердих побутових відходів у відповідність до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» до грудня 2020 року.
- (144) Зазначені пропозиції Департамент житлового господарства Харківської міської ради враховані Комітетом

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13.09.2018 № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.11.2018 за № 1337/32789), на підставі інформації, наданої Департаменту житлового господарства Харківської міської ради, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що державна підтримка у формі субсидій та поточних трансфертів для забезпечення комунальним підприємством «Комплекс з вивозу побутових відходів» своєчасного очищення та обслуговування урн для збирання бросового сміття, відповідно до рішення 36 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 24.12.2014 № 1779/14 «Про внесення змін до «Програми розвитку і реформування житлово-комунального господарства м. Харкова на 2011-2014 рр.», на період з 01.01.2011 по 31.12.2020 у розмірі 104 704,4 тис. грн, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що державна підтримка, яка надається комунальному підприємству «Комплекс з вивозу побутових відходів» відповідно до Рішення 36 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 24.12.2014 № 1779/14 «Про внесення змін до «Програми розвитку і реформування житлово-комунального господарства м. Харкова

на 2011-2014 рр.» у формі субсидій, поточних трансфертів та капітальних трансфертів для покриття витрат, пов'язаних із наданням послуг з вивезення твердих побутових відходів, що становить загальний економічний інтерес, на період з 01.01.2011 по 31.12.2020 у розмірі 585 470,8 тис. гривень, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

3. Визнати, що **державна допомога**, яка надається комунальному підприємству «Комплекс з вивозу побутових відходів» відповідно до рішення 36 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 24.12.2014 № 1779/14 «Про внесення змін до «Програми розвитку і реформування житлово-комунального господарства м. Харкова на 2011-2014 рр.» у формі субсидій, поточних трансфертів та капітальних трансфертів для покриття витрат, пов'язаних із наданням послуг з вивезення твердих побутових відходів, що становить загальний економічний інтерес, на період з 01.01.2011 по 31.12.2020 у розмірі 585 470,8 тис. гривень, є **чинною державною допомогою** яка існувала на день набрання чинності Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4. Визнати, що **державна допомога**, яка надається комунальному підприємству «Комплекс з вивозу побутових відходів» відповідно до рішення 36 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 24.12.2014 № 1779/14 «Про внесення змін до «Програми розвитку і реформування житлово-комунального господарства м. Харкова на 2011-2014 рр.» у формі субсидій, поточних трансфертів та капітальних трансфертів для покриття витрат, пов'язаних з наданням послуг з вивезення твердих побутових відходів, що становить загальний економічний інтерес, на період з 01.01.2011 по 31.12.2020 у розмірі 585 470,8 тис. гривень, є **недопустимою для конкуренції** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5. Відповідно до частини третьої Розділу 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» **державна допомога** що надається комунальному підприємству «Комплекс з вивозу побутових відходів» відповідно до Рішення 36 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 24.12.2014 № 1779/14 «Про внесення змін до «Програми розвитку і реформування житлово-комунального господарства м. Харкова на 2011-2014 рр.» у формі субсидій, поточних трансфертів та капітальних трансфертів для покриття витрат, пов'язаних із наданням послуг з вивезення твердих побутових відходів, що становить загальний економічний інтерес, на період з 01.01.2011 по 31.12.2020 у розмірі 585 470,8 тис. грн. **у термін до 31.12.2019** має бути приведена у відповідність із Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» шляхом виконання Департаментом житлового господарства Харківської міської ради зобов'язань:

5.1. Зобов'язання щодо надання послуг із вивезення твердих побутових відходів як послуг, що становлять загальний економічний інтерес, повинні бути покладені на комунальне підприємство «Комплекс з вивозу побутових відходів» відповідним нормативно-правовим та/або розпорядчим актом.

5.2. Вказаним нормативно-правовим та/або розпорядчим актом повинні бути чітко визначені:

- зміст і тривалість зобов'язань щодо надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес;
- суб'єкт господарювання, уповноважений на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес;
- характер будь-яких виняткових або спеціальних прав, що надаються місцевим органом влади суб'єкту господарювання для надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес;

- методика розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації витрат з надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес;
- опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку та перегляду компенсації за надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єкта господарювання при наданні послуг, що становлять загальний економічний інтерес, з урахуванням розумного рівня прибутку; крім того, необхідно врахувати структуру та розмір тарифів, установлених відповідно до законодавства;
- заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації.

6. Надавач підтримки зобов'язаний поінформувати Антимонопольний комітет України про виконання зобов'язань до 31.12.2020.

7. Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ